

D 24/04

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende auktoriserade revisorn A-son.

Av anmälan och övriga handlingar i ärendet framgår följande. A-son var vald revisor i ett aktiebolag, nedan kallat G-bolaget, räkenskapsåret den 1 september 2001–31 augusti 2002. G-bolaget var ett helägt dotterbolag till ett bolag på Jungfruöarna, nedan kallat S-bolaget. Den 11 juni 2002 höll G-bolaget extra bolagsstämma. På stämman representerades S-bolaget av NN som vid aktuell tidpunkt dessutom ingick i G-bolagets styrelse. På stämman beslutades att G-bolagets aktiekapital skulle höjas från 100 000 kr till 14,1 mnkr genom en riktad nyemission till S-bolaget. I beslutet om nyemission upptogs en bestämmelse om att S-bolaget skulle teckna aktierna med kvittningsrätt. Av styrelsens redogörelse samma dag med anledning av emissionen framgår bl.a. att S-bolaget hade en fordran mot G-bolaget som uppgick till 14 mnkr och att det var fördelaktigt för G-bolaget att denna fordran kvittades mot aktier i G-bolaget. A-son har i ett revisorsyttrande samma dag förklarat att han inte har något att erinra mot styrelsens redogörelse.

RN har tagit del av A-sons dokumentation. I dokumentationen finns ett överlåtelseintyg (declaration of assignment) från S-bolaget som är daterat den 19 april 2002 och undertecknat av NN. Av överlåtelseintyget framgår att S-bolaget hade äganderätten till 200 gram av metallen erbium samt att denna äganderätt övergick till G-bolaget. Vidare framgår att aktuellt erbium var en del av ett parti erbium om 20 kg som ägdes av ett utländskt bolag, nedan kallat H-bolaget, samt att erbiet förvarades i ett lager i Zürich. I dokumentationen finns även ett brev avseende erbiet (assets summary letter) utfärdat av H-bolaget den 28 juli 1999 samt två ryska intyg daterade den 14 oktober 1997 respektive den 13 augusti 1998. Av H-bolagets brev framgår att erbiet hade beteckningen ErM1 och enligt ett av de ryska intygen hade erbiet en renhet av 99,96 procent. Enligt det ryska intyget som utfärdats år 1998, hade erbium med beteckningen ErM1 sålts för 9 500 US-dollar per gram på Londons metallbörs åren 1992-1993 men det senast kända köpet av erbium med en renhet av 99,96 procent hade betingats ett pris om 5 800 US-dollar per gram. I dokumentationen återfinns dessutom en leverantörsfaktura utfärdad av S-bolaget till G-bolaget den 20 april 2002 av vilken framgår att G-bolaget köpt 200 gram erbium för 7 200 US-dollar per gram, vilket omräknat till svenska kronor uppgick till sammanlagt 14 mnkr. G-bolaget fick därigenom en skuld till S-bolaget uppgående till motsvarande belopp.

A-son har anfört följande. Innan han avgav sitt yttrande den 11 juni 2002 granskade han underlaget för den fordran som kvittades. Han inhämtade information om vad erbium är och hur det används samt beaktade huruvida det kunde anses vara inom ramen för G-bolagets verksamhet att köpa erbium. Han kontaktade även externa parter angående värdet av erbiet och dess användningsområden. Från två svenska leverantörer fick han uppgifter om att priset på erbium var 75 kr per gram respektive 320 kr per gram. När han kontaktade Kemikalieinspektionen uppgav de att ”priset var mycket högt”. För egen del ansåg han att det pris som åsatts erbiet ”var mycket högt, [han] var mycket skeptisk till leverantörsfakturan”. När han tog upp sin prisjämförelse med företrädare för G-bolaget fick han förklaringen att det inte gick att jämföra de produkter som såldes på den svenska marknaden med det erbium som G-bolaget köpt vilket var mycket avancerat och renodlat. Företrädare för G-bolaget hänvisade därvid till det ryska intyget avseende renheten. Av företrädare för G-bolaget hade han även fått uppgifter om att erbiet var avsett för en kund. När erbiet inte var sålt den 11 juni 2002 kontaktade han kunden som bekräftade att köp skulle ske. Företrädare för G-bolaget uppgav att erbiet skulle säljas senast den 31 december 2002. Inför sitt yttrande granskade han också varans

ursprung. Eftersom fakturan avseende erbiet kom från ett bolag på Jungfruöarna dvs. ett "off-shore land" var han skeptisk till transaktionen och granskade denna i olika avseenden. Genom ett registreringsintyg (Certificate of incorporation) utfärdat på Jungfruöarna kunde han sluta sig till att S-bolaget existerade.

RN gör följande bedömning.

I 4 kap. 6 § första och andra styckena aktiebolagslagen (1975:1385) föreskrivs följande.

Bestämmelse om apport eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt eller eljest med villkor skall upptagas i beslutet om nyemission.

Styrelsen skall avge en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på apportegendom och av bestämmelse enligt första stycket i övrigt. Redogörelsen skall innehålla de uppgifter som avses i 2 kap. 3 § tredje och fjärde styckena. Femte stycket nämnda paragraf äger motsvarande tillämpning.

Av samma lagrum tredje och fjärde styckena framgår att minst en auktoriserad eller godkänd revisor skall granska styrelsens redogörelse och avge skriftligt yttrande över sin granskning.

G-bolaget ökade sitt aktiekapital genom en riktad nyemission till S-bolaget. Enligt beslutet om nyemission fick S-bolaget aktier mot att en fordran om 14 mnkr, avseende betalning för erbium om 200 gram, skrevs av. Det värde som ett bolag tillförs vid en nyemission med kvittningsrätt, utgörs av en minskning av bolagets skulder. Eftersom S-bolaget ingick i samma koncern som G-bolaget kan G-bolagets köp av erbiet inte anses ha skett på armlängds avstånd. Det har ålegat A-son att beakta detta förhållande och kontrollera att G-bolaget tillförts ett värde motsvarande de 14 mnkr som redovisats som skuld till S-bolaget. Inför A-sons avgivande av yttrandet den 11 juni 2002 hade han från svenska leverantörer erhållit prisuppgifter avseende erbium som innebar att det antingen kunde ha ett värde om sammanlagt 15 000 kr eller 64 000 kr. Dessa värden var betydligt lägre än de 14 mnkr som S-bolaget hade sålt erbiet för till G-bolaget. Enligt RN:s mening utgjorde detta en indikation på att G-bolaget inte tillförts ett värde om 14 mnkr genom köpet av erbiet. Vidare framgår av ett av de ryska intygen, avgivet ca fyra år före fordrans uppkomst, att den senaste prisuppgiften för erbium av motsvarande kvalitet som det i ärendet aktuella erbiet var 5 800 US-dollar per gram, vilket skulle motsvara ca 11,3 mnkr omräknat med samma växelkurs som användes vid inköpet. Inte heller de uppgifter som A-son fått av Kemikalieinspektionen verifierar att erbiet hade ett värde om 14 mnkr. A-son borde därför ha ifrågasatt det belopp till vilket fordran upptagits och med vilket kvittning gjorts. Därtill kommer att A-son själv har uppgett att han dels var "skeptisk" till transaktionen då leverantörsfakturan avseende erbiet kom från ett bolag i ett "off-shore land", dels ansåg att priset som G-bolaget betalade för erbiet var "mycket högt", dels var "mycket skeptisk" till leverantörsfakturan. RN finner det anmärkningsvärt att A-son trots detta avgav ett yttrande över kvittningsemmissionen vari han inte har något att erinra mot styrelsens redogörelse. Härigenom har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Grund för disciplinär åtgärd föreligger därmed. Med hänsyn till att vad som ligger honom till last är allvarligt finner RN att A-son skall meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit Revisorsnämndens ordförande Elisabeth Palm, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, auktoriserade revisorn Ulf Järlebro, skattejuristen Kerstin Nyquist samt universitetslektorn Catarina af Sandeberg. Vid ärendets slutliga

handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsrevisorn Inger Blomberg, chefsjuristen Per Eskilsson samt avdelningsdirektören Carin Carlsson som föredragit ärendet.